ਅਪਰਨਾ ਅਜਿੰਕਿਆ ਫਿਰੋਦੀਆ

ਬਨਾਮ

ਅਜਿੰਕਿਆ ਅਰੁਣ ਫਿਰੋਦੀਆ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1308 ਦਾ 2023)

ਫਰਵਰੀ 20, 2023

[ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣਿਅਨ ਅਤੇ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾ 112 – ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ, ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਬੂਤ – ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ – ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਸਿਧਾਂਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ – ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਜਾਂਚ – ਫੈਸਲਾ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੇਵਜਹ ਨਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ – ਇਹ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਗੁਣ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾ 112 – ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ – “ਨਾਨ-ਐਕਸੈਸ” ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਸਰ – ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਖਿਲਾਫ ਵਿਆਹੁਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ – ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ – ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਸਹੀਤਾ ਦਾ – ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸਿਰਫ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਸ ਪਤੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਨ-ਐਕਸੈਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਰਥਾਤ ਇਸ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਨ-ਐਕਸੈਸ ਦੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਪੁੱਤਰ 'ਤੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ੀਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ – ਨਾਲ ਹੀ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ/ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਇਕੋ ਸੰਭਵ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – [ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣਿਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਸਹਿਮਤ)] – ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹੀਂ – ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੋਹਰੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ – ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾਵਾਂ 112, 114 ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) – ਕੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਅਧੀਨ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਆਚਰਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਪਰੀਤ ਧਾਰਣਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਜਾਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ 3 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਆਚਰਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ, ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ – ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ ਲਈ ਕਹਿਣਾ, ਮਨਜ਼ੂਰ

ਕੀਤਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਡਿਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਰਹਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਨਾ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਧਾਰਣਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ – ਹੋਰ, ਡਿਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਸ ਕਦਰ ਮਜਬੂਰ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਪਤੀ ਨੇ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਿਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਸੀ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਨਾ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਪਰੀਤ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ – [ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣਿਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਸਹਿਮਤ)] – ਧਾਰਾ 114 ਦਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 112 ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਧਾਰਾਵਾਂ 112 ਅਤੇ 114 ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ – ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਹੋਰ, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਵੀ – ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਜਵਾਬੀ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 112, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾ 112 – ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ – ਫੈਸਲਾ: ਚੂੰਕਿ ਧਾਰਾ 112 ਇੱਕ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਬੱਚਾ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾ 112 – ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ – “ਪਹੁੰਚ”, “ਨਾ-ਪਹੁੰਚ” – ਅਰਥ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬੇਵਜਹ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸਦੇ ਮਾਪੇ, ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ “ਪਹੁੰਚ” ਰੱਖਦੇ ਸਨ – “ਪਹੁੰਚ” ਜਾਂ “ਨਾ-ਪਹੁੰਚ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਸਲ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ “ਮੌਜੂਦਗੀ” ਜਾਂ “ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ” ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਧਾਰਾ 112 ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ – ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਾ-ਪਹੁੰਚ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਨਿਸਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ – ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ/ਸੰਧੀਆਂ– ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਮੇਲਨ – ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ – ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਰਦੇਦਾਰੀ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾ 112 – ਉਦੇਸ਼ – ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਗੁਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ – ਕੀਮਤੀ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਗੁਆਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਇਸ ਲਈ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦਾ ਸਾਰਥਕ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸਨੂੰ ਠੋਸ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੈ – ਇੱਕ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਸਰ, ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾਵਾਂ 4, 112 – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 112 ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 112 ਦਾ ਲਾਭ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 112 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਆਹ

ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 112 ਦੀ ਢਾਲ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਭੇਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ:

"ਮਾਨ ਸਕਦਾ ਹੈ", "ਮਾਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ" ਅਤੇ "ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ"
ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ – ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾਵਾਂ 4, 112 ਅਤੇ 114.

"ਅਨੁਮਾਨ", "ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ" – ਅਰਥ ਦੀ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ

ਮੈਕਸਿਮਜ਼ – Pater est quem nuptiae demonstrant – ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ, ਕੇਵਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜਾਂ ਬੇਵਫਾਈ ਹੈ – ਵਿਆਹੁਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਰੁਟੀਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ, ਉਕਤ ਮੈਕਸਿਮ ਦੀ ਮੁੜ-ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਾਰਿਤ ਸਿਦਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ "ਪਹੁੰਚ" ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਅਣਵਾਰੰਟਡ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਨੁਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕੇਵਲ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਧਾਰਾ 112 ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, "ਪਹੁੰਚ" ਜਾਂ "ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਸਲ ਸਹਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ "ਮੌਕੇ" ਦੀ "ਮੌਜੂਦਗੀ" ਜਾਂ "ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ" ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ। ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ ਲੈਣਾ "ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ" ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ "ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ" ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਗਰਭਧਾਰਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਤੇ "ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਧਾਰਾ 4 ਨਾਲ ਇੱਕਸਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਬੱਚਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ 280 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਗੱਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀ ਜਾਂ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਕਾਰਨ ਪਹੁੰਚ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਗਰਭਧਾਰਣ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਇੱਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਜਨਮਿਆ ਬੱਚਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂ ਭਾਵ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹੁੰਚ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਨਸੀ ਸਬੰਧ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਪਹੁੰਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਸਹਿ-ਆਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਕੱਠੇ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ. ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ shreds ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਸਿਰਫ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਜ਼ਤਾ। ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ 112 ਤਾਂ ਹੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। "ਪਹੁੰਚ" ਜਾਂ "ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ" ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਜਿਨਸੀ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਸ ਤੰਗ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ। ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਸੰਭਵ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਉਹ ਅਵਧੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਲੰਘਣ ਕਾਰਨ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਤੀ ਸਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਕਾਰ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ. ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਤੀ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਪਤੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਖੋਜ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ" ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਥੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ "ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ" ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਹਿ-ਨਿਵਾਸ. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਅਸਲ ਸਹਿ- ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਵਾਸ, ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਏ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 112 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਟੈਸਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਬੋਨਿਊਕਲਿਕ ਐਸਿਡ ਟੈਸਟ ('ਆਰਐਨਏ', ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ), ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਏ ਅਸਲੀ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਨਾ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਗਰਭਧਾਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਪਤੀ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕਤਾ ਅਟੱਲ ਰਹੇਗੀ। ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ, ਪਤਨੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਹੈ, ਪਰ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ, ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੈ ਪਤੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਿਪੋਰਟ. ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਮਾਂ. [ਪਾਰਾ 8.1-8.7][704-D-G; 705-ਬੀ-ਐੱਚ; 706- ਏ-ਈ]

ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 454 : [2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1049; ਕਾਮਤੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਪੋਸ਼ੀ ਰਾਮ, (2001) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 311 : [2001] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 729 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2.1 ਇੱਕ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਤੱਥਕ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਜਾਂ ਖਤਮ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰੰਤੂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਿਸਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਪਰਿਆਪਤ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਮਾਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ" ਫਰੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਖਾਸ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਥੋਂ ਕੋਈ ਧਾਰਣਾ ਖਿੱਚੀ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮਾਨਣ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇੰਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਨ, ਕਿ ਇੱਕ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਨੇ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੋਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਹੀ ਇੱਕ ਮਾਤਰ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ

ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਲਟ ਅਨੁਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰੰਤੂ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਥੇ ਪਤਨੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਦੇ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਲਟ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ। ਅਨੁਮਾਨ, ਚਾਹੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਉਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਿਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 9.2, 10.1]

ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਬਨਾਮ ਰੋਨੋਬਰੋਤੋ ਰਾਯ, (2015) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 365 : [2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 9ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.2 ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ: i. ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਟੀਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਬਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੋਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ii. ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ-ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਵੇ। ਹੋਰ, ਜੇਕਰ ਨਾਨ-ਐਕਸੈਸ ਦੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। iii. ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। iv. ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਟੈਸਟ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਹੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਯ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। v. ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਆਦਿ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12]

3. ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬੇਵਜਹ ਸਵਾਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਗੁਣ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਰੈਂਸਿਕ/ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ ਦੇ ਅਧੀਨ

ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 17]

4. ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਲਈ ਨਿੱਜਤਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ, ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਤਮ-ਸਮਝ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 21]

5. ਇੱਕ ਮਾਪੇ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ, ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨ ਰੇਮ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਗਰਭ ਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ। ਮਾਪੇ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਾਪੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਰਥ ਕੱਢਣਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22.3]

6. ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੰਤਾਨ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ, ਕੇਵਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਵਫਾਈ ਜਾਂ ਵਿਸਵਾਸਘਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਰੁਟੀਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸ ਮੈਕਸਿਮ ਦੀ ਮੁੜ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, “ਪਾਤਰ ਐਸਟ ਕੁਏਮ ਨੁਪਤਿਆਏ ਡੈਮੋਨਸਟ੍ਰੈਂਟ” ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਵਫਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸਵਾਸਘਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ, ਨਾ ਕੇਵਲ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਰੀਰਕ ਸ੍ਵਾਯੱਤਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਵੀ ਟਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 4]

ਦੁਖਤਰ ਜਹਾਂ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਫਾਰੂਕ, (1987) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 624 : [1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1086 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

7. ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਐਕਸ' ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਵਿਸਵਾਸਘਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇ ਗਈ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ: i. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ', ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਬੱਚਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 2013 ਵਿੱਚ ਜਨਮਿਆ ਸੀ। ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ, ਇੱਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸੰਭਵਿਤ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਰਸਤਾ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਹੀ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ/ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ/ਵਿਸਵਾਸਘਾਤ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। iii. ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਬਾਰੇ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ-ਚਿਹਰਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। iv. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ, ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਨੂੰ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਨੂੰ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਟ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਨੂੰ ਪੈਟਰਨਿਟੀ ਟੈਸਟ ਲਈ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਹੈ। ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਥੇ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 26]

ਨੰਦਲਾਲ ਵਸੁਦੇਵ ਬਡਵਾਇਕ ਬਨਾਮ ਲਤਾ ਨੰਦਲਾਲ ਬਡਵਾਇਕ, (2014) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 576 : [2014] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼ਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਧਰਮਪਾਲ, (2004) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 493 : [2003] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 106; ਗੌਤਮ ਕੁੰਡੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ, (1993) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 418 : [1993] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 917; ਗੌਤਮ ਕੁੰਡੂ, ਭਵਾਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੇਨਾ ਬਨਾਮ ਕਨਵੀਨਰ ਸੈਕਰੇਟਰੀ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ, (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 633 : [2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 457; ਇਨਾਯਤ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਰਾਜ, ਮੈਨੂ/ ਐਸ.ਸੀ./1538/2022; ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਪਤਾ, (2022) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 20 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੇਰੁਮਾਲ ਨਾਦਰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਪੋਨੁਸਵਾਮੀ, (1970) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 605 : [1971] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 49; ਉਦੈ ਚੰਦ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਸੈਬਾਲ ਸੇਨ, (1987) ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 506 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਰੀ ਐਲ., (1968) 1 ਆਲ ਈ.ਆਰ. 20; (ਬੀ.ਆਰ.) ਬਨਾਮ ਬੀ.(ਜੇ.), (1968) 2 ਆਲ ਈ.ਆਰ. 1023 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਰਕਾਰ ਆਨ ਲਾਅ ਆਫ ਐਵੀਡੈਂਸ, 20ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ; ਰੇਡਨ ਅਤੇ ਜੈਕਸਨ ਆਨ ਡਿਵੋਰਸ ਅਤੇ ਫੈਮਿਲੀ ਮੈਟਰਜ਼ (1983) ਵੈਲ. I, ਪੰਨਾ 1054 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬ੍ਰਮਾਨੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ)

1.1 ਜਦੋਂ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਉਠਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਪਸੰਦੀਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਬਚਾਅ ਦਾ ਰਸਤਾ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 114 ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 112 ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 114 ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। "ਧਾਰਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਾ 112 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹਨ "ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ"। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੂਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 112 ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਉਲਟ, ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੈਧਤਾ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17, 21 ਅਤੇ 22]

1.2 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਲਈ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਹਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਬੱਚਾ-ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' 17.7.2013 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਕੇਵਲ 14.9.2016 ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਇਹ ਗੁਹਾਰ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 2016 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ

ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24, 25][735-ਐਫ; 736-ਏ-ਬੀ]

1.3 ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 26]

1.4 ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਕੇਵਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਐਕਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੁਝ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਰਕਸ਼ਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ, ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਵਿਅਭਿਚਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਲੈ ਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੈਚ-22 ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਤਪਾਦ, ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਅਭਿਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ, ਇੱਕ ਉਪ-ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 114 ਸਿਰਫ "ਮਈ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ "ਸ਼ੈਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਾਰਣਾ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰੋਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 112 ਨਹੀਂ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28-32]

2. ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਬੱਚੇ ਉੱਤੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੋਹਰੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਵਿਅਭਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਅਭਿਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਪੈਰਾ 33][737-ਐਫ-ਜੀ] ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰੋਨੋਬਰੋਤੋ ਰਾਏ (2015) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 365 : [2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553; ਸ਼ਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਧਰਮਪਾਲ (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 493 : [2003] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 106; ਸਹਾਰਾ ਇੰਡੀਆ ਰੀਅਲ ਐਸਟੇਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ & ਅਨਰ. (2012) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 603 : [2012] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 256 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2014] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120 ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 4.5 (iii) [2003] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 106 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 4.7 (ii) [1993] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 917 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 6 [2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 457 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 6.2 [1971] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 49 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 6.2 [2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553 ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 7.4 [2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1049 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 8.1 [2001] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 729 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 8.7 [1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1086 ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 23

ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣਿਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ

[2014] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 19 [2003] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 106 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 20 [2012] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 256 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 34

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1308 ਦਾ 2023.

22.11.2021 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 7077 ਦੇ 2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਹੁਜੇਫਾ ਅਹਮਦੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੰਯਤ ਲੋਧਾ, ਮਿਸ ਆਕਾਸ਼ੀ ਲੋਧਾ, ਰਵੀ ਰਾਘੁਨਾਥ, ਸੰਜਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰੋਹਨ ਰਾਜਾਦਾਕਸ਼ਾ, ਮਿਸ ਪਰਸਿਸ ਅੰਕਲੇਸ਼ਵਰੀ, ਸਲੋਕ ਚੰਦਰਾ, ਵਿਕਰੰਤ ਪਚਨੰਦਾ, ਮਿਸ ਅਪਰਾਜਿਤਾ ਜਮਵਾਲ, ਰਿਸ਼ਭ ਪਾਰੀਖ, ਅਨੁਪਮ ਸੰਭੂਸ, ਮਿਸ ਅਰੁਣਿਮਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਮੁਕੁਲ ਕਾਤਿਆਲ, ਕੇਸ਼ਵ ਗਾਰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਗਰਥਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਔਪਚਾਰਿਕ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੁਆਰਾ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਪੈਕਟਰਮ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤ□ਤਵ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਕਿ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵਿਤ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਪਤੀ ਦੇ ਪਿਤ□ਤਵ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਤੀ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ, ਵਿਆਹਿਕ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਜਨਨ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਜੈਨੈਟਿਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਜੈਵਿਕ ਮਾਪਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਬੂਤ ਹੁਣ ਇਹ ਜਾਣਨ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਮਰਦ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜੈਨੈਟਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤ□ਤਵ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤ□ਤਵ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਜੈਨੈਟਿਕ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਤੱਥਾਤਮਕ ਪਿਛੋਕੜ:

3. ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ 9 ਨਵੰਬਰ, 2020 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਪੁਣੇ ਅੱਗੇ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 84/ਬੀ) ਤੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ", ਜੋ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਦੂਜਾ ਬੱਚਾ ਹੈ, ਨੂੰ

ਡੀਓਕਸੀਰਾਈਬੋਨਿਊਕਲੀਕ ਐਸਿਡ ਟੈਸਟ (“ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ” ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤ□ਤਵ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1955 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 13(1)(ਆਈ) ਅਤੇ (ਆਈਏ) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਏ. 639 ਦੀ 2017 ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਪੁਣੇ ਦੁਆਰਾ 12 ਅਗਸਤ, 2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7077 ਦੀ 2021 ਵਿੱਚ 22 ਨਵੰਬਰ, 2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਚੁਕੌਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

4.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ, 23 ਨਵੰਬਰ, 2005 ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬੱਚਾ, ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ”, 21 ਦਸੰਬਰ, 2009 ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਪੁੱਤਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 17 ਜੁਲਾਈ, 2013 ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ।

4.2. 1 ਜੂਨ, 2017 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1955 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 13(1)(i) ਅਤੇ (ia) ਅਧੀਨ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਏ. 639 ਆਫ 2017 ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 17 ਆਫ 2017 ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਖਿਲਾਫ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ। ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ, ਇੰਟਰ-ਅਲੀਆ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਕਿਸ਼ਤੀਜ ਬਾਫਨਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਹ ਖੋਜ ਲਗਾਈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 14 ਸਤੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਤੀਜ ਬਾਫਨਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਸੁਨੇਹੇ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

4.3. 9 ਨਵੰਬਰ, 2020 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ 84/ਬੀ ਸੀ, ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ”, ਦੂਜਾ ਬੱਚਾ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ, ਦੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

i. ਕਿ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ”, ਦੂਜਾ ਪੁੱਤਰ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ, ਕਿਸ਼ਤੀਜ ਬਾਫਨਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਨਮਿਆ ਸੀ।

ii. ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਖੋਜ ਲਗਾਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸ਼ਤੀਜ ਬਾਫਨਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ 14 ਸਤੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸ਼ਤੀਜ ਬਾਫਨਾ ਨਾਲ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲ ਕੀਤੀ।

iii. ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਡੀਐਨਏ ਲੈਬਜ਼ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ। ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 24 ਨਵੰਬਰ, 2016 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ:

“ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਪਿਤਾ ਉਹਨਾਂ ਜੈਨੇਟਿਕ ਮਾਰਕਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 0% ਹੈ।”

iv. ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਨਮਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ

ਹੈ।

v. ਕਿ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੈਧ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।

vi. ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਲ ਉਸ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਤਿਜ ਬਾਫਨਾ ਵਿਚਕਾਰ ਟੈਲੀਫੋਨਿਕ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਕ੍ਰਿਤਿਜ ਬਾਫਨਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਵੈਧ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਯਾਨੀ ਮਿਸਟਰ ਬਾਫਨਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿਤਿਜ ਬਾਫਨਾ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਸ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਡਾਇਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦਤ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਤਲਾਕ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ, ਡਾਇਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ, ਜੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ, ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮੰਗੀ।

4.4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦਾ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ-ਮੁੱਖ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

4.5 12 ਅਗਸਤ, 2021 ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ, ਪੁਣੇ, ਦੇ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਵਿਭਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਇਲਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (h) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ, 1872 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ "ਸਬੂਤ ਐਕਟ")। ਦ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

i. ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਦਾ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਰਨਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨਾ।

ii. ਡੀਐਨਏ ਲੈਬ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਮਿਤੀ 24 ਨਵੰਬਰ, 2016, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਿਤਾ ਮਾਸਟਰ “X” ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿ ਇਨ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

iii. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਨੰਦਲਾਲ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਵਾਸੁਦੇਓ ਬਡਵਾਇਕ ਬਨਾਮ ਲਤਾ ਨੰਦਲਾਲ ਬਡਵਾਇਕ, (2014) 2 SCC 576, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਦਾ ਖੇਤਰ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਉਹੀ ਖੰਡਨਯੋਗ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਜਾਂ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਟਕਰਾਅ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਬੂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਹੋਣ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਾਬਕਾ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

iv. ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ

ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ-ਚਿਹਰਾ ਮਾਮਲਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

v. ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਿਨਾਂ। ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਵੈਧ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਤੀ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ।

vi. ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਣ ਦੁਆਰਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

vii. ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਰਸ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ, ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

4.6. ਪੁਣੇ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 12ਵੀਂ ਅਗਸਤ, 2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 7707 ਆਫ 2021 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇੰਟਰ-ਅਲੀਆ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਾਈਮਾ-ਫੇਸੀ ਕੇਸ ਹੋਣਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਈਨ ਕੁਆ ਨੋਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੋਰ, ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ, 1955 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ।

4.7. 22ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 12ਵੀਂ ਅਗਸਤ, 2021 ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਿਰਣਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

i. ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਲੈਬਜ਼ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 24ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 0% ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਰਸਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ii. ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਰਮਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਚਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਧਰਮਪਾਲ, (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 493 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟਾਂ ਲਈ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

iii. ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਬੂਤ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਣਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਾਇਮਾ ਫੇਸੀ ਕੇਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ।

iv. ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ/ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।

v. ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਯਾਪਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਿਖਾਈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਨੂੰ ਤਬ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ ਜੇ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਟੈਸਟ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਵੀ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

vi. ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕਿਸਮ ਦਾ ਧਾਰਣਾ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4.8. ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 12ਵੀਂ ਅਗਸਤ, 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਦਲੀਲਾਂ:

5. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਹੁਜ਼ੇਫਾ ਅਹਮਦੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

6. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਹੁਜ਼ੇਫਾ ਅਹਮਦੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਣੇ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੌਤਮ ਕੁੰਡੂ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, (1993) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 418 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ "ਉੱਚ ਲੋੜ" ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵੈਧਤਾ ਵੱਲ ਝੁਕਾਉ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਉੱਚ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਸੀ।

6.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਅਵੈਧਤਾ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ 'ਤੇ। ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵੈਧਤਾ ਵੱਲ ਝੁਕਾਉ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਹੋਰ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਔਚਿਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

6.2. ਸ੍ਰੀ ਹੁਜ਼ੇਫਾ ਅਹਮਦੀ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਗਲਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਗੌਤਮ ਕੁੰਡੂ, ਭਵਾਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੇਨਾ ਬਨਾਮ ਕਨਵੀਨਰ ਸਕੱਤਰ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਔਰਤਾਂ, (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 633 ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਪਤਾ, (2022) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 20, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ-ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿ

6.3. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦਾ ਜਨਮ 17 ਜੁਲਾਈ, 2013 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧ ਜਾਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

6.4. ਕਿਸੇ ਧੁੰਦਲੇ ਮਟੀਰੀਅਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ 24 ਨਵੰਬਰ, 2016 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਇਕ ਪਾਰਟੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਲਈ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਵਿਨਾਸਕਾਰੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ।

6.5. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 2016 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੇਖੇ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਮਟੀਰੀਅਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

6.6. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹਨ, ਇਹ ਰੁਟੀਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

6.7. ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਟੂਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਹੁਜੇਫਾ ਅਹਮਦੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਕਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, ਨਾਲ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 12ਵੇਂ ਅਗਸਤ 2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

7. ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ 12ਵੇਂ ਅਗਸਤ 2021 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬੇਦਾਗ ਸਰਾਹਨਾ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7.1. ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਵਿੱਚ।

7.2. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉਦੈ ਚੰਦ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਸੈਬਲ ਸੇਨ, (1987) ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 506 ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਾਂ ਨਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

7.3. ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਇਨ-ਰੈਮ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਲੰਬਿਤ ਤਲਾਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹੈ।

7.4. ਅਗਲਾ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਬਨਾਮ ਰੋਨੋਬਰੋਤੋ ਰਾਯ, (2015) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 365 ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

7.5. ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸ਼ਾਰਦਾ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਅਤੇ ਸੰਕੋਚ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ

7.6. ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਬੇਲੌਰ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਬਿਆਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਭਾਵ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਬਿੰਦੂ:

ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ ਵਿਚਾਰ:

i. ਕੀ, ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ, ਪੁਣੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 112 ਦੀ ਸਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਦਾ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ "X" ਕਰਵਾਏ ਜਾ?

ii. ਕੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਫਰਮਾਨੀ 'ਤੇ, ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਨਿਸਕਰਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ?

iii. ਕੀ ਆਦੇਸ਼?

ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ:

8. ਸੁਖਾਲੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“4.‘ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ’.—ਜਦੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।

x x x

112. ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ, ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ. — ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਨਮਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਜਬ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਰਭਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

x x x

114. ਅਦਾਲਤ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ. — ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸੰਭਵਤਃ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕ੍ਰਮ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ।

ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ —

xxx

(ਐਚ) ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬ, ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਲਈ ਨਾਮੁਫੀਦ ਹੋਵੇਗਾ; …….

8.1. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ, 20ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਿਹਤ, ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਅਕਸਮਾਤਕ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ 280 ਦਿਨਾਂ (ਅਰਥਾਤ, ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਅਵਧੀ) ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਣਾ “ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ” ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬੱਚਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਬ ਤੱਕ ਇਹ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਤੀ

ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਗਰਭਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਾਗ ਵੈਧਤਾ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਬੱਚਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ “ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ” ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਾਰੇ ਅਣਚਾਹੀ ਪੜਤਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸਦੇ ਮਾਪੇ, ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ "ਪਹੁੰਚ" ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਨੁਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕੇਵਲ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸਚਿਤ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਵਿਦੇ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 454।

ਚੂੰਕਿ ਧਾਰਾ 112 ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

8.2. ਹੋਰ, "ਪਹੁੰਚ" ਜਾਂ "ਨਾ-ਪਹੁੰਚ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਸਲ ਸਹਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ "ਮੌਜੂਦਗੀ" ਜਾਂ "ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਗਰਭਧਾਰਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਤੀ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ "ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ" ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ "ਨਾ-ਪਹੁੰਚ" ਦਾ ਸਬੂਤ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।

8.3. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ" ਕੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। "ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ" ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਸਬੂਤ [ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੂਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਣ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਤੇ "ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਬੱਚਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ 280 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਮਾਂ ਅਵਿਆਹੁਤਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਤੱਥ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਵੈਧ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8.4. ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹੁੰਚ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀ ਜਾਂ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿੰਸੀ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਜਨਮਿਆ ਬੱਚਾ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਤੀ ਨੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੇ ਸਬੂਤ ਕੇਵਲ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

8.5. ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਰਵਾਈ। "ਪਹੁੰਚ" ਜਾਂ "ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ" ਨੂੰ ਜਿੰਸੀ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜਿੰਸੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਸੰਕੀਰਣ ਅਰਥ ਵਿੱਚ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਤੀ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਪਤੀ ਨੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਨਾਲ ਅਵੈਧਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

8.6. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, “ਨਾਨ-ਐਕਸੈਸ” ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ “ਨਾਨ-ਐਕਸੈਸ” ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਾਵਜੂਦ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ। ਉਲਟ, ਅਸਲ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਐਕਸੈਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8.7. ਧਾਰਾ 112 ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਪਰੀਖਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪਰੀਖਣ, ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਿਬੋਨਿਊਕਲੀਕ ਐਸਿਡ ਪਰੀਖਣ (‘ਆਰ.ਐਨ.ਏ.’, ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ), ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪਰੀਖਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਇੱਕ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪਰੀਖਣ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਪਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਅਟੱਲ ਰਹੇਗੀ। ਜੋ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਧਾਰਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਉਸ ਪਤੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਨਾਨ-ਐਕਸੈਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਗਰਭਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਇਸਦੇ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ ਕਾਮਤੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਪੋਸ਼ੀ ਰਾਮ, (2001) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 311.

9. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਹਲੂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਧਾਰਣਾ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਪਤਨੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪਰੀਖਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

9.1. ਧਾਰਾ 114 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੋਲਿਆ, ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਤੱਥ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਣਾ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਫਿਰ “ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾਵਾਂ” ਅਤੇ “ਨਾ-ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾਵਾਂ” ਵਜੋਂ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਮਾਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਹੜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ 121-129 ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਵਿਧੀ ਧਾਰਾ 148(4) ਅਨੁਸਾਰ। ਧਾਰਾ 148(4) ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"148.ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਦੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।—

ਜੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗੀ:—

xxx

(4) ਅਦਾਲਤ, ਜੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਗਵਾਹ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ।"

ਸ਼ਬਦ ਭਾਵਨਾ "ਮਾਨ ਸਕਦੀ ਹੈ" ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੈ।

9.2. ਇੱਕ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਜਾਂ ਖਤਮ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪਰਯਾਪਤ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਾਨ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਮਾਨ ਸਕਦੀ ਹੈ" ਫਰੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

10. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 112 ਅਤੇ 114 ਦੇ ਬੀਚ ਦੀ ਬਾਤਚੀਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਠਿਆ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਤੇ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਜਵਾਬੀ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ, ਜਿਸਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਦਾ ਗਰਭਧਾਰਣ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਕ ਬਿਸਤਰਾ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਰਭਧਾਰਣ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਪੁੱਤਰ ਵਿਆਹ ਬਾਹਰ ਜਨਮਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਰਜੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਜੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੋਰ, ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਹੀ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜੀ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ

ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠਾਂ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ:

"10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਮੇ ਹੈ ਕਿ ਭਵਾਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੇਨਾ (ਉਪਰੋਕਤ), ਅਤੇ ਨੰਦਲਾਲ ਵਸੁਦੇਵ ਬਾਦਵਾਇਕ (ਉਪਰੋਕਤ), ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪਰੀਖਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਹਾਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

11. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਬੇਵਫਾਈ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਰਜੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ ਮਰਦ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਅਰਜੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ ਮਰਦ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਅ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਲਈ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਲਈ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟਿੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਤੀ ਆਪਣੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ, ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੇਵਫ਼ਾ, ਵਿਭਚਾਰੀ ਜਾਂ ਬੇਵਫ਼ਾ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਸਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

12. ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗੇ ਹਾਈਕੋਰਟ, ਕੈਵੀਏਟ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੋ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਡੀਐਨਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਟੈਸਟ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇਲਜ਼ਾਮ। ਵਿੱਚ ਕੇਸ, ਉਸਨੇ ਹਾਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਦਾਲਤ, ਦੋਸ਼ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ 114, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ (h) ਇਸ ਦਾ। ਧਾਰਾ 114 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (h), ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:

"114. ਅਦਾਲਤ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) - ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ, ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਇਹ ਰਸਤਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾ ਕੇ, ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ। ਭਾਵੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

10.1. ਪਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਦਾਵੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਵਫਾਈ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਰਦ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਿਸਤਰ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰ/ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 112 ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ/ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਇਕੋ ਸੰਭਵ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 112 ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 114 ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਣਾ। ਪਰ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇੰਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ ਨੇ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਹੀ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਖਿਲਾਫ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 9ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਅਨੁਮਾਨ’ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ “ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤਾਰਕਿਕ ਪਰਿਣਾਮ ਕੱਢਣਾ।”

‘ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ’ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਤੀਜਾ ਜੋ ਤੱਥ ਖੋਜਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਬਦਨੀਅਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਥ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਮਾਨ, ਚਾਹੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ, ਸੀਖਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਿਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੌਰਾਨ। ਸੀਖਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਦੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ, ਉਸਦੀ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਦੇ ਵਿਆਹ ਬਾਹਰ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਇੱਥੇ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਾ, ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿਨਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ:

11. ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਤਕਨੀਕ ਜੋ ਕਿ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪਿਤਾਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਦ੍ਰਵ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਊਤਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਦੀ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ, ਜੈਵਿਕ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗਲਤੀ ਰਹਿਤ ਸਬੂਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੱਚਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਪਤੀ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜੋ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਦਲੀਲ ਹੈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਅਨੁਸਾਰ।

11.1. ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟਾਂ, ਸਮੇਤ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਵਿਦੇ ਸ਼ਾਰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

11.2. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਰੁਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕੇਵਲ ਮੰਗ 'ਤੇ ਹੀ ਆਰਡਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਹੋਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਪਿਤਾਤਾ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਖੋਜੀ ਜਾਂ ਜਾਂਚੀ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਪਿਤਾਤਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਦ ਹਨ:

i. ਗੌਤਮ ਕੁੰਡੂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਖੂਨ ਦਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਤਾਤਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਰਨ ਪੋਸ਼ਣ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਾ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ

ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਖੂਨ ਗਰੁੱਪ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਰਨ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬਸਿਸਟੈਂਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾਤਾ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਖੂਨ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿਦਾਂਤ ਕੱਢੇ ਸਨ:

“26. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ:

(1) ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ;

(2) ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਮਨੋਰਥ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(3) ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕੇਸ ਹੋਵੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(4) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਜਾਂਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ, ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸਤੀਰ ਔਰਤ ਵਜੋਂ ਬ੍ਰਾਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖੂਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

ii. ਭਵਾਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੇਨਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਕਿ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤ□ਤਾ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਰੁਟੀਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਾਨ; ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਸ ਅਤੇ ਕੌਂਸ ਅਤੇ 'ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ' ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਟੈਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੱਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਿਤ□ਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।

iii. ਇਨਾਯਤ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ, ਮਾਨੂ/ਐਸ.ਸੀ./1538/ 2022, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 498ਏ, 323, 354, 506 ਅਤੇ 509 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਹੇਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਜਬਰੀ ਸੰਬੰਧ ਕਾਰਨ ਜਨਮੇ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ:

“ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਫਿੰਗਰਪ੍ਰਿੰਟ ਟੈਸਟ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਡਿਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰੋਨੋਬਰੋਤੋ ਰਾਏ [2015 (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 365] ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਿਆ ਸੀ।

7. ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਲੂ, ਜੋ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਨ, ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਟਿਲਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਵੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਵਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਪਾਦਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ, ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ।—ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਵਿਚਕਾਰ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸੌ ਅੱਸੀ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ, ਜਨਮਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮਰਦ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।"

8. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਅਤੇ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਮਾਮਲਿਕ ਵਸਤੂਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿਚ, ਦੂਜਾ ਕਾਰਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

9. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 1860 ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਕ ਪਾਰਸਪੈਰਿਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕੇਸ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿਚ, ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦਭਵ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਤਰਕ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਸਵਾਯਤਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿਚ ਪਰਿਣਾਮ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਘੇਰੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

12. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹਨਾਂ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸ ਪਰਿਸਥਿਤੀ 'ਚ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ:ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦੀ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਖਿੱਚਣਾ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗੇ,

ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਬਿਨਾਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੇ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਯ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

i. ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਡੀਐਨਏ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਪਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼, ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ।

ii. ਇੱਕ ਵੈਧ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇ ਹੇਠਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ-ਦਰਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅੱਗੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਨਾ, ਇੱਕ ਡੀ.ਐਨ.ਏ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

iii. ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ ਜਾਰੀ

iv. ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੇ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਤਿਤਪੁਣੇ ਦਾ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਟੈਸਟ।

v. ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਆਦਿ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਹੋਰ, ਨੰਦਲਾਲ ਵਸੁਦੇਵ ਬਡਵਾਇਕ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੀਰੋਲੋਜੀਕਲ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਿਪੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਮੁੜ-ਟੈਸਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਉਹੀ ਨਤੀਜਾ ਦਿਖਾਇਆ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਕੇਵਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਨਿਸਚਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਭਰਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਨਿਸਚਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸੀ, ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਦੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਦੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਸਟਰ 'ਐਕਸ' ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣਾ ਪਵੇਗਾ।

14. ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੂਨ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਸਬੂਤੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਰੇਡਨ ਅਤੇ ਜੈਕਸਨ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ, (1983) ਵੈਲ. I, ਪੰਨਾ 1054 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"...ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਕੁਸ਼ਲ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮਦਦਗਾਰ ਸਬੂਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਦ੍ਵੰਦੀ ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਖੂਨ ਦੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਓਰ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਅਨਿਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾਇੰਸਾ ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਕਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਸਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ; ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਫਿਸ਼ਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ।"

(ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਵੇਖੋ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ। ਇਸ ਲਈ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਰੁਟੀਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:

16. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ, ਜੈਨੇਟਿਕ ਟੈਸਟਿੰਗ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਕਿ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦ ਹਨ, ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਦਖਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਜੈਨੇਟਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕੌਣ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਦਿਲ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਕੀਮਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਠੀਕ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਵਧਦਾ ਹੈ।

17. ਹੋਰ, ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤਰਿਕ ਵਸਤੂਆਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੋਰੈਂਸਿਕ/ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਨਾ ਬਣਨ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ, ਸਵਾਯੱਤਤਾ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ
ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ:

18. 1989 ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ “ਬਚਪਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।” ਘੋਸ਼ਣਾ, ਇੰਟਰ-ਅਲੀਆ, ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ

ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਖੁਸ਼ੀ, ਪਿਆਰ,
ਅਤੇ ਸਮਝ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਸਮਾਜ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ
ਵਾਤਾਵਰਣ।"

19. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਹਿੰਸਾ, ਉਪੇਕਸ਼ਾ, ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਧਾਰਾ 24(3) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹਨ; ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸ਼ੱਦਦ ਅਤੇ ਕਰੂਰ, ਅਮਾਨਵੀ, ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ
ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਕ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ,
ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਖੰਡਤਾ ਤੱਕ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਜੋ ਤਸ਼ੱਦਦ ਜਾਂ ਕਰੂਰ ਅਮਾਨਵੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ,
ਇਸ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਕੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ
ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਜਾਂ ਕਰੂਰ, ਅਮਾਨਵੀ, ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣਾ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨਾ ਹੈ।

20. ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 5 ਰਾਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਹ ਛੋਟ ਇਸ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮਾਪੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ... ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਖੰਡਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇਣਾ

21. ਬੱਚੇ ਲਈ ਨਿੱਜਤਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਰੰਤੂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ, ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮ-ਸਮਝ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹੋਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 8 ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਪਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਤੁਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ:

22. ਇਹ ਵਾਕ "ਮਾਨਵਤਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈ" ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ

ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 3 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸਰੀਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"।

22.1 ਦੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਰੀ ਐਲ., (1968) 1 ਆਲ ਈਆਰ 20 ਅਤੇ ਬੀ. (ਬੀ.ਆਰ.) ਬਨਾਮ ਬੀ.(ਜੇ.), (1968) 2 ਆਲ ਈਆਰ 1023 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੀ ਐਲ. ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਡੈਨਿੰਗ, ਐਮਆਰ, ਦਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਖੂਨ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਲਮਰ, ਐਲਜੇ ਅਤੇ ਡੇਵੋਸ, ਐਲਜੇ, ਨੇ ਲਾਰਡ ਡੈਨਿੰਗ, ਐਮਆਰ, ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪੱਤੀਆਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੰਭਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਬੀ. (ਬੀ.ਆਰ.), ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਜੱਜ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਰਨਾ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ।

22.2 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ।

22.3. ਇਹ ਨਾਕਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲੀ ਪਿਤਾ ਕੌਣ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲੀ-ਜੁਲੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਹ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਾ ਜਾਣਨਾ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ, ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਵੱਡਾ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਤਨਾਅ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਮਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਵੇਗਾ। ਜੋ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇਨ ਰੈਮ ਵਿੱਚ ਹਨ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਬਲਕਿ ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ। ਇੱਕ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤਿ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਤਨਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਾਰਣਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋੜ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਧਨ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਰਨ-ਪੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਰਨਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨਤੀਜਤਨ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਗਰਿਮਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਲਈ ਜੋ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿੱਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਾ 112 ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੇਣ ਲਈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮਾਪੇ ਘਰੇਲੂ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਜੋ ਯੌਨ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਉਹ ਜੋ ਆਮ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਜੋ ਜਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਯੌਨ ਪਕ੍ਸ਼ਪਾਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜਟਿਲ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਿਤਾਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੀਮਤੀ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਆਪਣੀ ਪਿਤਾਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਗੁਆਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦਾ ਸਾਰਥਕ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਵੈਧ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਹਨ। ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਮਾਪੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਨਾਲ ਨਹਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕੋਈ ਮਾਪੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਪੇ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬੁਰਾ, ਉਹ ਬੱਚਾ ਜਿਸ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਲਝਣ ਦੇ ਭੰਵਰਜਾਲ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ, ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇਤਫਾਕੀ ਹੈ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੁਝ ਬੱਚੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮੇ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੋੜੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਪਰਮ ਦਾਨ ਵਰਗੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗਰਭਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਟਰਾਯੂਟਰਾਈਨ ਇੰਸੇਮੀਨੇਸ਼ਨ (ਆਈ.ਯੂ.ਆਈ.), ਇਨ-ਵਿਟਰੋ ਫਰਟੀਲਾਈਜੇਸ਼ਨ (ਆਈ.ਵੀ.ਐਫ.)। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ, ਗੁਮਰਾਹ ਕੁਨ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਕਾਰਨ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਲਈ। ਹੋਰ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਪਣੇ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਸਪਰਮ ਦਾਨੀ ਦੇ ਗੁਪਤਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਮਾਪੇ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ, ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਨ ਰੈਮ ਗਰਭਧਾਰਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਧਾਰਣਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਪਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

ਨਿਸਕਰਸ਼:

23. 'ਨਾਜਾਇਜ਼' - ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਬਾਹਰ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦੇ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਬ੍ਰਾਂਡ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੀ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਸਾਇਆ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਵੱਈਏ ਵੀ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਨਾਲ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵੱਲ ਝੁਕਾਉ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੱਥ ਇੰਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਕਿ ਬੱਚਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਪਿਤਾ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ, ਵਿਦੇ ਮੁਖਤਾਰ ਜਹਾਂ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਫਾਰੂਕ,(1987) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 624.

24. ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ਤਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਕੇਵਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭੰਗ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਜਾਂ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਰੁਟੀਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ, ਮੈਕਸਿਮ "ਪਾਤੇਰ ਐਸਟ ਕੁਏਮ ਨੁਪਤਿਆਏ ਦੇਮੋਨਸਟਰਾਂਟ" ਦੀ ਪੁਨਰਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਅਤੇ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੀ ਬੇਨਤੀ, ਨਾ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਰੀਰਕ ਸ੍ਵਾਯੱਤਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਲ ਨਾਲ ਵੀ ਟਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ।

25. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਲੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੰਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਂ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਹੀ ਇਕੋ ਰਸਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਰਸਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਨਿਰਣਾਯਕ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ 'ਪਹੁੰਚ' ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਜਬੂਰੀ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਯ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

26. ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "X" ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਵਿਭਚਾਰ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਵਿਭਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ:

i. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ", ਪੁੱਤਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਸਾਲ 2013. ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ।

ii. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ.

ਟੈਸਟ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ/ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਓਰ ਤੋਂ ਵਿਆਭਿਚਾਰ/ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

iii. ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਬੂਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 112 ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਪਹੁੰਚ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ-ਚਿਹਰਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮਾਸਟਰ “X” ਦਾ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

iv. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ “X” ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਪਰੀਤ ਧਾਰਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਸਟਰ “X” ਨੂੰ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹੋਰ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਸਟਰ “X” ਨੂੰ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਓਰ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਪਰੀਤ ਧਾਰਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਸਟਰ “X” ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

27. ਨਤੀਜਤਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਿਤੀ 22ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਨਵੰਬਰ, 2021 ਅਤੇ ਪੁਣੇ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਿਤੀ 12ਵੀਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਗਸਤ, 2021 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੁ.1 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੈਣ ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਿਜ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਾਥਨਾ ਦੁਆਰਾ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਰ ਸਹਿਮਤ ਰਾਏ।

2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੈਣ ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਿਜ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਾਥਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 23.11.2005 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾ ਬੱਚਾ 21.12.2009 ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ ਸੀ।

ਦੂਜਾ ਬੱਚਾ 17.7.2013 ਨੂੰ ਜਨਮਿਆ ਸੀ।

ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 14.9.2016 ਨੂੰ, (ਦੂਜੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ 3 ਸਾਲ ਬਾਅਦ) ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਵਟਸਐਪ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ।

ਫਿਰ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2016 ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਆਈ.ਐਸ.ਓ. 17025 ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ, ਏ2ਐਲ.ਏ. ਅਤੇ ਨਾਟਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਜੰਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਫਿਰ ਜੂਨ 2017 ਵਿੱਚ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2020 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਿਆ।

ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 18721SUPERSCRIPT ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਤਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਖਿਲਾਫ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114(h) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਧਾਰਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਖਿਲਾਫ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾ 112 ਸਗੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114(h)1SUPERSCRIPTI

[ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣਿਯਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

114(ਐਚ) ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਹਨ (i) ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 112 ਅਤੇ 114(ਐਚ) ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਕ੍ਰਿਆ; ਅਤੇ (ii) ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਤਰਾਜ਼ੂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਕਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਝੁਕਾਉਣਾ ਹੈ?

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 112 ਅਤੇ 114(ਐਚ) ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਕ੍ਰਿਆ

ਐਕਟ

6. ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ “ਮਾਨ ਸਕਦਾ ਹੈ”, “ਮਾਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ” ਅਤੇ “ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ” ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਐਕਟ ਇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ (i) ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਣਾ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ; (ii) ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਲੈਣਾ। ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਐਕਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ “ਮਾਨ ਸਕਦਾ ਹੈ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਰਟ ਲਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਨੇ ਜਾਂ ਨਾ ਮਾਨੇ। ਜੇ ਕੋਰਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਮਾਨਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਐਕਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ “ਮਾਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਣਾ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਖਾਰਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ “ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਰਟ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

7. ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ “ਮਾਨਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ” ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ- ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ "ਮਾਨ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ-
ਸੈਕਸ਼ਨ 79 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ.

• ਰਿਕਾਰਡ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 80 ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ.

• ਗਜ਼ਟ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 81 ਵਿੱਚ, ਅਖਬਾਰਾਂ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ, ਆਦਿ।

• ਹਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 81A ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ।

• ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਵਿੱਚ ਮੋਹਰ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।

• ਸੈਕਸ਼ਨ 83 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ। ਧਾਰਾ 84 ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਛਾਪਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ, ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ।

• ਸੈਕਸ਼ਨ 85 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

• ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 85A, 85B ਅਤੇ 85C ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਦਸਤਖਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ।

• ਸੈਕਸ਼ਨ 89 ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

• ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 111A ਵਿੱਚ।

• ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 113 ਵਿੱਚ।

• ਦਹੇਜ ਮੌਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 113 ਬੀ ਵਿੱਚ।

• ਸੈਕਸ਼ਨ 114A ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ

8. ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

ਧਾਰਾ 86 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਆਇਕ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਸਬੰਧੀ।NONE

ਧਾਰਾ 87 ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਚਾਰਟਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਆਮ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।NONE

ਧਾਰਾ 88 ਵਿੱਚ ਤਾਰਗ੍ਰਾਫਿਕ ਸੁਨੇਹੇ ਸਬੰਧੀ।NONE

ਧਾਰਾ 88ਏ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਸੁਨੇਹੇ ਸਬੰਧੀ।NONE

ਧਾਰਾ 90 ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਤੀਹ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ।NONE

ਧਾਰਾ 90ਏ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ।NONE

ਧਾਰਾ 113ਏ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਔਰਤ ਦੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਦੇ ਉਕਸਾਉਣ ਸਬੰਧੀ।NONE

ਧਾਰਾ 114 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਸਬੰਧੀ।NONE

9. NONEਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ "ਮਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ "ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ["ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ" ਦੇ ਉਲਟ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ ਨੂੰ "ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ" ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਧਾਰਾ 112 ਇੱਕ ਖਿੜਕੀ ਖੋਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ/ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

10. ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਸਮਝੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 112 ਸ਼ਬਦ "ਸਾਬਤ" ਜਾਂ "ਖਾਰਜ" ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਧਾਰਾ 112 ਸ਼ਬਦਾਂ "ਜਬ ਤਕ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ" ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।

11. ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 112 ਦਾ ਲਾਭ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 112 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਜੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਦੀ ਢਾਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 112 ਦੀ ਢਾਲ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਭੇਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

12. ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਧਾਰਾ 114 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ, ਕੇਵਲ ਉਹ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ "ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ"। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਭਵਤਃ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਮ ਕੋਰਸ; (ii) ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਆਮ ਕੋਰਸ; ਅਤੇ (iii) ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਆਮ ਕੋਰਸ। ਚੂੰਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਹਾਰ, ਆਦਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਧਾਰਣਾ ਕੇਵਲ ਉਹ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੇਠ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ "ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"।

13. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਬਦ "ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਕੇਵਲ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ, (i) ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ; ਅਤੇ (ii) ਉਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (i) ਧਾਰਾ 114 ਨੂੰ ਨਿਕਾਲਣਾ; (ii) ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ; ਅਤੇ (iii) ਉਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਸਾਰੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ:-

“114. ਅਦਾਲਤ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।— ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸੰਭਵ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕ੍ਰਮ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਉਦਾਹਰਣ

ਅਦਾਲਤ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—

(ਅ) ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਉਹ ਚੋਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਚੋਰੀ ਦਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ;

(ਬ) ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(ਸ) ਕਿ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ, ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਨੁਮੋਦਿਤ, ਚੰਗੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਅਨੁਮੋਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(ਦ) ਕਿ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ, ਅਜੇ ਵੀ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਹੈ;

(ਈ) ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ;

(ਐਫ) ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਆਮ ਕ੍ਰਮ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਜੀ) ਕਿ ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨਾਮੁਫੀਦ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ;

(ਐਚ) ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ, ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਸ ਲਈ ਨਾਮੁਫੀਦ ਹੋਵੇਗਾ;

(ਆਈ) ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਇੱਕ ਦਾਇਤਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦਾਇਤਵਧਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਾਇਤਵ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ:—

ਉਦਾਹਰਣ (ਅ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ—ਇੱਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੇ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਰੁਪਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ [ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬ੍ਰਮਾਣੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਬੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਏ, ਉੱਚ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਕੁਝ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਲਈ ਅਜਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। & ਬਰਾਬਰ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਠੀਕ ਠੀਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਬੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਏ, ਬੀ ਅਤੇ ਸੀ, ਤਿੰਨ ਅਪਰਾਧੀ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੀ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਹਿਸਾਬ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ

ਤਾਲਮੇਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਸੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਏ, ਬਿੱਲ ਆਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਡਰਾਅਰ, ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਬੀ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਸੀ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਡੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਦਰਿਆ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੜ੍ਹ ਆਏ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਈ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਐਫ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਡਾਕ ਦੇ ਸਾਧਾਰਣ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਚਲਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਜੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਕਰਾਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਉਦਾਹਰਣ (ਆਈ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ—ਇੱਕ ਬੰਧਪਤਰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

14. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

15. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਨੌ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ, (ਅ) ਤੋਂ (ਇ) ਤੱਕ। ਉਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: "ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ".

16. ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੇਖੋ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮਾਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ, ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਅਧੀਨ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 114

ਅਧੀਨ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਧਾਰਣਾ ਉਠਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਣਫਾਇਦਾਕਾਰੀ ਨਤੀਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਧਾਰਾ 4, 112 ਅਤੇ 114 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਹੁਣ ਆਓ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੀ, ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੇਵਫਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 114 ਹੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 112। ਸੀਖਿਆ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਤਾਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੂਜੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਚੋਣ ਕਰੇ, ਪਰ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਵਿਪਰੀਤ ਧਾਰਣਾ ਖਿੱਚਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਅਜਿਹੀ ਉਲਟੀ ਧਾਰਨਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਆਚਰਣ ਬਾਰੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

19. ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਜਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਉਲਟੀ ਧਾਰਨਾ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਆਚਰਣ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰੋਨੋਬਰੋਤੋ ਰਾਏ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦੋ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

"17. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਬੇਵਫਾਈ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਪਤੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਦਾਵੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਰਦ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਤੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤੇ ਮਰਦ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਵਾਬੀ ਪਤੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ। ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟਿੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਵੈਧ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਤੀ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਲਈ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਲੀ, ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਾਧਨ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜਵਾਬੀ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਬੇਵਫਾ, ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਜਾਂ ਬੇਵਫਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

18. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝਾਂਗੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਜਵਾਬੀ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ, ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਿਸਮ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਖਿੱਚ ਕੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ

(ਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ 114 ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ), ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਿਕਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:

"114. ਅਦਾਲਤ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।—ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਸੰਭਵਤਃ ਵਾਪਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕ੍ਰਮ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।"

"ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ)—ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ, ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਸ ਲਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਵੇਗਾ;"

ਇਸ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗੋਪਨੀਯਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਤਨਾ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ, ਬੇਵਫਾਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਪਰੋਕਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।"

20. ਜਵਾਬੀ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਰਦਾ ਬਨਾਮ ਧਰਮਪਾਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 79 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"79. ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜਬੂਤ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।"

21. ਪਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 112 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 114 ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 112 ਦਾ ਲਾਭ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੰਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਬਚਾਅ ਜਾਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨਿਕਾਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 114 ਦਾ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਜੋ ਧਾਰਾ 112 ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 114 ਵੱਖਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। "ਅਨੁਮਾਨ" ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 112 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 112 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਬੂਤ" ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

22. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 112 ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਉਲਟ, ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਮੁਹਰਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

23. ਅਸੀਂ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 112 ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਇਕ ਢਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਕਹਿਣਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਤੀਜਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

24. ਹੱਥ 'ਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਨਤੀ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਬੱਚਾ- ਮਾਸਟਰ "ਐਕਸ" ਦਾ ਜਨਮ 17.7.2013 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਇਆ ਸੀ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਿਭਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣੋ 14.9.2016 ਨੂੰ. ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ:

“23. ਯਾਚੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰੂਰ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਮਾਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯਾਚੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਕਾਰਜ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਯਾਚੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਾਚੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਯਾਚੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਬੈੱਡਰੂਮ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਯਾਚੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ।”

25. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 2016 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਵੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 112 ਅਧੀਨ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

26. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਪਤਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਤਨੀ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਤਨੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ; (ii) ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (iii) ਪਤਨੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਹਰਲੀ ਬਾੜ ਪਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਕੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੰਦਰਲੀ ਬਾੜ ਵੱਲ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਬਾਰੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਜੇਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ, ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਰਣ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

27. ਪਰ ਅੱਜ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੀ ਬਾੜ ਤੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਬਾੜ ਨੂੰ ਲੰਘ ਕੇ ਅੰਦਰਲੀ ਬਾੜ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

28. ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਅਧੀਨ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਕੇਵਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ “ਐਕਸ” ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੁਝ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਮਾਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਭਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ, ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨੁਮਾਨ। ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਕੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੈਚ-22 ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ।

29. ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਤੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਜੈਵਿਕ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

30. ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਉਤਪਾਦ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤ੍ਰਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਫਾਕਨ, ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਉਪ-ਉਤਪਾਦ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦ ਅਤੇ ਉਪ-ਉਤਪਾਦ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕੇ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਪ-ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 114 ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਕੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਅਤੇ ਗਹਿਰੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਹੈ।

31. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 114 ਸਿਰਫ "ਮੇਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਸ਼ੈਲ" ਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ (ਐਚ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਬੰਧਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।

32. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 114(ਐਚ) ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 112 ਨੂੰ ਨਹੀਂ।

ਕਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਤਰਾਜ਼ੂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਣ ਲਈ ਹਨ?

33. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਹੁਜ਼ੇਫਾ ਅਹਮਦੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹੀਂ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੋਹਰੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਵਿਆਭਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਆਭਿਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

34. ਮਿਸਟਰ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਉੱਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉੱਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਉਲੰਘਣ ਹੈ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਹਾਰਾ ਇੰਡੀਆ ਰੀਅਲ ਐਸਟੇਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ & ਅਨ੍ਹ.

35. ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਆਕਰਸ਼ਕ ਇਹ ਤਰਕ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਲਿਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਿਤਾਤਾ ਦੀ ਪੁਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਲਿਸ ਦੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਬੋਤਮ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਭਾਵ, ਬੱਚਾ।

36. ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੈਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਵਾਬੀ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ
(ਸਹਾਇਤਾ : ਸ਼ੇਵਾਲੀ ਮੋਂਗਾ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate